

Budapestre vonatkozó újságcikkek

Szerző: (m. - r.)

Cím: Lebontották a másfél száz éves Szebeny-házat.

Forrás: Magyarország

Bp.

1929. III. 2.

(Hely)

(Idő)

(Köt. v. füz.) (C)

Osztályozás

Tárgy

728.3

Hely

Szebeny ház

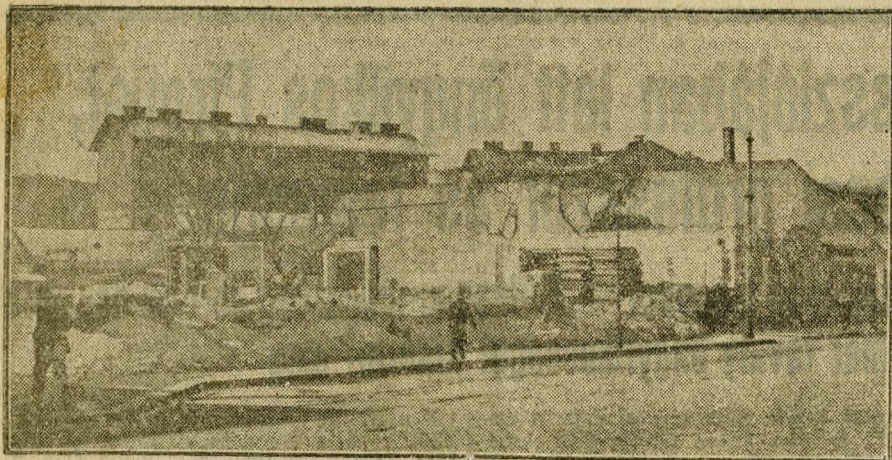
Idő

1929.

Személy

Lebontották a másfél száz éves Szebeny-házat

Részletek a Krisztina körút 111-es sárga ház multjából

(A Magyarország tudósítójától.) Megírta tegnap a Magyarország, hogy lebontják a Krisztina körút 111. számú házat, amelynek óriási telkére vásárcsarnokkal kapcsolatosan áttelepítik a krisztinai teri piacot.

Amint mai képünk mutatja, a bontás már annyira előrehaladt, hogy a hosszú, földszintes sárga ház már jóformán el is tűnt a föld színéről.

A régi házat Budán általában Szebeny-háznak nevezték, mert az első kerület népszerű városi és politikai vezére, Szebeny Antal országgyűlési képviselő családjának a tulajdona volt. A kívülről dísztelen, szinte a földbe süppedt épület érdekes antik bútorokkal, előkelő ízléssel berendezett, szép, terjedelmes úri lakást rejtett magában s benn a lakásban, az udvari íveges verandán s a Déli vasút pályatestéig felnyúló óriási kertben a fő-

város társadalmi és politikai életének igen sok előkelősége volt rendes vendége Szebeny Antal vendégszerető magyar házának. A család közvetlen a háború előtt és nem sokkal Szebeny Antal halála előtt adta el a házat és kertjét egy építő részvénytársaságnak, amely hatalmas hatemeletes hérpalotákkal akarta beépíteni a nagy területet. A háború és az összeomlás megakadályozta az építkezést s az ütött, kopott, most már teljesen elhanyagolt prégtér háza mindezeidig a helyén maradt.

Mikor bizonyossá vált, hogy a piacot nem lehet a Krisztina téren, a templom körül meghagyni, a főváros hosszas tervezgetés után a 111-es ház telkét szemelte ki a piac céljára. A házat és telket tavaly megvették s ezzel megkezdődött a lélekharang a másfél száz éves ódon épület fölött.

A Krisztina körút 111-es ház már igen régen belekerült Buda városának történetébe. Kuny (Cuny) Domokos, a francia

családból származó nagyhírű magyar kerámikus 1787-ben itt alapította meg az első budai gyárat s itt dolgozott legényeivel körülbelül 1812-ig. Kuny művészi mestersége terén nagy sikereket ért el s csak természetes, hogy hamarosan egyik lektekintélyesebb polgára lett Budának, amelynek életében minden téren szerepet vitt. A sárga ház már ekkor is sok érdekes és nevezetes embert látott falai között.

A kerámiai gyárnak nagyon kedvezett, hogy akkor még csak néhány lépéssel előtte folyt az Ördög árok (amelynek medrét csak később helyezték át a Vérmező

szélére, hogy aztán hamarosan be is boltozzák) s közte és a mostani 113. számú ház között az Ördög árok egy kis mellék-patakja eszörgedezett. Így az agyagműveséghez szükséges víz mindig könnyen rendelkezésre állott.

Kuny később tönkrement, gyára, az első budai gyár megszűnt, a sárga ház azonban egy évszázaddal túlélte egykori gazdáját.

Mellette áll még a 113-as, szintén régi földszintes ház, másik oldalán pedig az ugyancsak régi és ugyancsak földszintes 109-es, amely már egészen a Déli vasút indulási oldala felé néz. Ebben a 109-esben van ma is az egykori híres s a budai kiskocsmák közt különleges állást elfoglaló Reno rosse (vörös béka) olasz kocsmá tuda.

A Szebeny-Kuny ház multjáról szólva, kár volna el nem mondani, hogy annak a kis pataknak a partján, amelyről az előbb szóltunk, vezette annak idején, nem sokkal a török hódoltság után, Schreckendorf tudós jezsuita páter a svábhelyi »Három forrás«-ból deszkával burkolt ólomesövekben az ivóvizet a Várba, a Szentháromság téren állott ciszter-nába, amelyet a Városvédő Athéne szobra díszített. (m-r)